

# Співаковський Дмитро Маркович

07.03. 1960 – 23.01.2024



Вразливою і болючою стала несподівана звістка про втрату директора Черкаського обласного благодійного єврейського фонду „Турбота поколінь – Хесед Дорот” Дмитра Марковича Співаковського, досвідченого керівника, лікаря за покликанням, патріота і краєзнавця міста Черкаси, чуйної, інтелігентної, доброзичливої людини, люблячого чоловіка, батька, дідуся.

25 січня 2024 року Будинок жалоби не міг вмістити людську хвилю вдячності, з якою йшли та йшли мешканці міста віддати останню шану та подарувати прощальні квіти поважній людині. Кожному було що згадати, за що вклонитися.

Як на долоні, спливає дорога його життя...

## *Людина починається з дитинства*

Дмитро Маркович Співаковський народився 7 березня 1960 року в Черкасах, в єврейській родині.

Батько, Співаковський Марк Давидович, присвятив життя поліграфії, в останні роки був керівником виробництва, заступником директора АТ „Графія Україна”. Мати, Співаковська (Дубинська) Любов Яківна, працювала економістом на тому ж підприємстві.

В сім'ї панувала злагода, взаємна повага, прагнення до знань, любов до людей і готовність приходити на допомогу. Це спонукало синів Дмитра та Юрія до наполегливого навчання, всебічного розвитку та усвідомленого вибору майбутньої професії. Обидва вирішили стати лікарями, щоб допомога була професійною.

Середню школу № 17 Дмитро закінчив в 1977 році з золотою медаллю. Відзначався наполегливістю, організованістю, ерудицією, міцними знаннями. В колективі учнів і вчителів користувався повагою, допомагав однокласникам, виявляв не нав'язливі лідерські якості.



## *Важкий шлях до майстерності*

1977-1984 – роки навчання в Саратовському державному медичному інституті. Це достатньо довгий і складний час напруженої праці задля оволодіння знаннями та практичними навичками, що стало запорукою подальшого професійного успіху.

1984 рік відзначився отриманням диплому з відзнакою, народженням сина Олександра, поверненням в рідне місто і початком трудової діяльності.

Саме тут, у Черкаському міському пологовому будинку № 1, поступово пройшов понад двадцятирічний шлях інтерна, лікаря акушера-гінеколога, завідуючого пологовим від-

ділення.



Важко назвати кількість немовлят, які відчували перший дотик умілих ласкавих рук турботливого лікаря. Скільки жінок бережуть у серці вдячність за допомогу, за порятунок, за дбайливе ставлення!

Напружена робота, відповідальність за життя породіллі та дитини, тривожні нічні чергування, робота з жіночим колективом, обмін досвідом з практикантами та молодими колегами потребували багато зусиль і здоров'я.

## *Життя вносить корективи*

Коли почалося відродження України як самостійної держави і національні меншини отримали право на самоідентифікацію, Дмитро Маркович не залишився осторонь, а став активним членом єврейської громади, знаходив час для створення і організації в Черкасах обласного благодійного єврейського фонду „Турбота поколінь – Хесед Дорот”.

Згодом Дмитра Марковича обирають Головою спостережної ради, і він згуртовує волонтерську групу лікарів-спеціалістів для проведення консультацій і надання порад літнім людям.

В 2003 році приймає пропозицію на посаду директора ЧОБЕФ „Турбота поколінь – Хесед Дорот”, але дає згоду за умови, що матиме можливість сумісництва, залишаючи за собою право на декілька нічних чергувань на місяць. Нелегко було відразу обірвати зв'язок з рідним колективом, втратити причетність до появи на світ божий нового життя.

З часом обставини відкоригували фізичні можливості, робота в благодійному фонді вимагала повної віддачі, але Дмитро в душі назавжди залишався лікарем, бо обрав для себе раз і назавжди життєвий шлях – бути поруч і підтримувати тих, хто має в цьому нагальну потребу. Він розумів, що людина найбільш вразлива і потребує допомоги, коли народжується і коли долає заключний етап свого життя.

Поступово в Хеседі скорочувався штат працівників, а коло програм розширювалося, обсяг роботи збільшувався, навантаження на кожного працівника зростало. Директору треба було всім приділити увагу, вирішувати не тільки фінансові, господарчі, соціальні, кадрові проблеми, а й допомагати в організації культурних та просвітницьких заходів.

Дмитро Маркович підтримував усі корисні ініціативи, давав поради, навчав і сам постійно поглиблював свої знання з єврейської історії і традиції.

Робота виходила далеко за рамки соціальної допомоги клієнтам. Співпраця з керівними, просвітницькими структурами та громадськістю міста, з усіма єврейськими організаціями та громадами інших національних меншин, участь у загальноміських заходах, підтримка всіх творчих колективів, участь у Всеукраїнських конкурсах, фестивалях, конференціях, волонтерських та благодійних акціях та в багатьох інших справах потребували уваги і участі керівництва. І не було випадків, щоб Дмитро Маркович не відгукнувся на потреби.

## *Його любили діти*

Не було жодного свята в недільній єврейській школі та в дитячому садочку, щоб він не знайшов час відвідати і привітати дітей, порадувати їх подарунками.



Щороку ретельно слідкував за підготовкою до літнього сімейного табору, спілкувався з педколективом, з батьками, особисто проводжав і зустрічав на вокзалі.

Коли недільна школа втратила матеріальну можливість орендувати приміщення, Дмитро Маркович позбавив себе вихідного, а школа отримала теплий і привітний притулок в приміщенні благодійного фонду.

## *Патріот міста і краєзнавець*

Любов до рідного міста Дмитро проніс через усе життя. З самого дитинства і до останніх днів цікавився і слідкував за його розвитком, зростанням від районного міста до обласного центру, знав всі зміни і новобудови, зберігав світлини старого міста, вивчав його історію. Коли систематизував всі дані, удосконалив і поглибив знання, загорівся бажанням поділитися ними. З літніми людьми – відродити спогади, молодим – розповісти, викликати інтерес, любов і повагу до земляків, почуття гордості за рідне місто.

Дмитро Маркович стає активним волонтером проєкту „Сила історії”, присвячує свої вихідні дні проведенню пішохідних екскурсій містом. На його екскурсії записувалися заздалегідь, бо захоплюючі відгуки швидко розповсюджувалися. Благодійні внески відвідувачів були спрямовані на ЗСУ.

Записи екскурсій робилися неодноразово, тепер їх буде збережено для нащадків.



Коли краєзнавець Василь Страшевич вирішив зібрати матеріали про видатних євреїв Черкащини, про їх внесок у розвиток міста і країни, Дмитро Маркович відразу долучився до роботи, вписав цілі сторінки та надав допомогу у видавництві та презентації книги Василя Борисовича Страшевича „Черкаские евреи”.

Особистим внеском в історію міста була наполеглива і довготривала робота Дмитра Марковича разом з головою міської об'єднаної общини Давидом Летічевським, спрямована на вшанування пам'яті та увічнення в Черкасах імені Праведниці народів світу Олександри Максимівни Шулежко. Завдяки спільним зусиллям побачила світ книга Раїси Загоріної і Таміли Шапіро „Пам'яті славетної землячки”, з'явилася меморіальна дошка на місці розташування дитячого притулку, що створила Олександра Шулежко, де зберегла дітей від війни, а 25 єврейських дітей – від страти. За клопотанням єврейської спільноти, визнаній Єрусалимом Праведниці народів миру надано звання „Почесний громадянин міста Черкас”, названо вулицю міста її ім'ям.



Чемний, розсудливий, інтелігентний, добрий, Дмитро Співаковський користувався повагою і авторитетом в усіх, з ким доводилося працювати і спілкуватись.

Таким був він і в родині. Уважним, відданим сином до останнього батьківського подиху. Разом із дружиною Аллою Анатоліївною лікували людей, виростили сина, насолоджувалися спілкуванням з онуком.



Залишався вірним пам'яті своїх загиблих родичів. Разом з сином Олександром встиг поїхати і розшукати під Маріуполем братську могилу, в якій поховано діда, Співаковського Давида Лазаровича, що загинув під час Другої світової війни.

Дуже тяжко переживав події сьогодення, всіляко підтримував переселенців, сприяв роботі волонтерів в організації допомоги ЗСУ, пораненим, хворим, нужденним, піклувався про клієнтів Хеседу.

Коли війна прийшла і до Ізраїлю, відгукнувся на своїй сторінці у Фейсбуці:

*„Серце просто розривається. Одночасно, в один часовий проміжок, і проти України, і проти Ізраїлю, ведуть війну... І в обох випадках: агресивну, брудну, підлу, несправедливу.*

*Два моїх народи вбивають...*

*Я не можу передати словами вам стан мого серця й душі сьогодні. Це все просто схоже на якийсь сюрреалізм... куди бігти і куди кричати? Як зупинити це все?*

*Молюсь за Україну, молюсь за Ізраїль...*

*Прошу й вас підтримувати в молитві ці дві країни, яким ой як не солодко, і кожна з яких зараз проходить свій переломний час..."*

Хай ці слова будуть заповітом для нас. Вшануємо пам'ять прекрасної Людини, патріота рідного міста і України, вірного сина єврейського народу, і в молитвах, і в добрих справах!



## СПІВЧУТТЯ

Релігійне Об'єднання Громад Прогресивного Іудаїзму України з глибокою скорботою сприйняло звістку про смерть Співаковського Дмитра Марковича.

Іудаїзм вчить, що головною метою життя кожної людини є виконання двоєдиного завдання – вдосконалення цього Світу та піднесення своєї Душі.

Все життя Дмитра Марковича є чудовим прикладом достойного виконання цієї місії. Важко знайти більш значиму роботу, ніж ту, що виконував наш друг та товариш.

На межі двох Світів – Духовного і Матеріального, він, висококваліфікований лікар, допоміг тисячам новонароджених діточок вийти у цей матеріальний Світ.

На межі двох Світів – Духовного та Матеріального, він, керівник єврейського Благодійного Фонду, багато років був для тисяч людей символом втілення єврейських принципів духовності та благодійності. Він багато зробив для відродження та розвитку єврейського життя в улюблених Черкасах, в області та в Україні!

Надійний друг. Талановита особистість. Він вчив не словами, а прикладом свого життя. Вчив добротою. Вчив терпінням. Вчив скромністю. Вчив постійною готовністю допомагати людям. Вчив спокійною щирою посмішкою. Вчив найвищої науки бути Людиною. Не стало чудової людини – люблячого сина, чоловіка, батька, дідуся, досвідченого лікаря, мудрого керівника.

Сьогодні сама пам'ять про нього буде допомагати багатьом людям пройти важкий період війни та випробувань. І сьогодні ми дякуємо Богові за те, що в житті кожного з нас була щаслива можливість знати цю людину, спілкуватися та працювати з нею, радіти життю в усіх його проявах.

Світла пам'ять про Дмитра Марковича Співаковського назавжди залишиться з нами, збагачуючи та освітлюючи наше життя!

**Олександр Злотник,**  
*Народний Артист України, професор, Президент РОГПІУ,*  
**Рабин Олександр Духовний,**  
*Головний рабин України та Києва Громад Прогресивного Іудаїзму,*  
**Олександр Гайдар,**  
*Виконавчий директор РОГПІУ.*

### **Пола Сагінов**

Понад 20 років Дмитро Співаковський з теплотою, мудрістю і співчуттям керував колективом Черкаського обласного благодійного єврейського фонду «Хесед Дорот», турбувався за добробут кожного клієнта.

Щоразу, коли делегація від Федерації Метро-Вест (США, Нью Джерсі) відвідувала Черкаси, Дмитро зустрічав нас з розпростертими обіймами, проводив пішохідні екскурсії містом, з високою гордістю і глибокими знаннями ділився його історією. Ці враження були незабутні.

Він був скромною, лагідною людиною з великим серцем, приємною посмішкою і великим терпінням. В мене залишаються найприємніші спогади. Важко втратити таку особливу людину, що благодатно вплинула на моє життя. Я дуже сумуватиму за ним. Хай світла пам'ять про нього назавжди залишиться благословенням для всієї громади, рідних і друзів.

### **Амір Шахам**

Одне з найбільших в світі сердець припинило битися. Велика втрата для Черкас і людства.

Хай його напрацювання, досвід, теплі обійми, доброзичлива посмішка залишаються з нами.

### ***Дани Гершкович***

Майже рік минув, як я покинув офіс в Києві і організацію «Джойнт», та хочу сказати, що такої людини, як Дмитро, зустрічати не довелося.

Любляча, турботлива людина, яка перш за все думала про людей, про свій колектив, особливо турбувалася за тих, хто пережив Голокост.

Приємна і поважна людина.

Колектив повинен пишатися тим, що мав шанс жити і працювати поруч. Якби тільки побільше часу бути з ним!

### ***Бней Азріель***

Світла, щира людина, з безмежним бажанням допомогти кожному, досвідчений керівник, лікар за професією... Як сказано в Талмуді: «Тора починається благодійністю та благодійністю закінчується» – за цим принципом й жив наш дорогий Дмитро... Він дарував тепло, надію та частину своєї душі людям. Ми щиро співчуваємо родині та близьким, друзям й колегам Дмитра Співаковського. Барух даян а емет!

### ***Галина (Азарія) Райзман***

Неможливо висловити біль, що я відчуваю. За 20 років спільної роботи не було жодної відмови на мої прохання. Діма завжди йшов назустріч і допомагав розвивати програму жіночого вокального ансамблю «Нешама». Не могу повірити в те, що трапилось, і не могу прийняти.

Я втратила справжнього друга і прекрасну Людину. Світла і довга пам'ять! Співчуття родині.

ברוך ה' תמיד

Неможливо повірити! Вічна світла пам'ять! Це найкраща людина, з якою мене звела доля, справжній лікар від Бога, а що саме головне-це Людина з великої літери, інтелігентна, чесна, дуже добра і справжня! Щирі співчуття родині, це непоправна втрата! Сум та біль....

### ***Людмила Вирич***

Це був прекрасний лікар – інтелігент, чудовий завідувачий, з яким було задоволення працювати, неймовірно добра, співчутлива людина.

### ***Петро Текслер***

З глибоким сумом я прийняв звістку про передчасну смерть Дмитра Марковича Співаковського – для мене колись – просто Діма.

В пам'яті людей він назавжди залишиться порядною, чесною, ерудованою, інтелігентною і відданою своїй справі людиною.

Це стосується його і як лікаря-спеціаліста, і як керівника благодійної організації „Хесед Дорот”.

Дмитро Маркович завжди залишався скромним і м'яким у спілкуванні, але при цьому принциповим та твердим у прийнятті рішень.

Враховуючи, що на сьогодні єврейська община Черкас практично залишилася без об'єднуючого лідера, він взяв на себе ці функції, гідно представляючи міську общину як перед міською адміністрацією міста, так і перед зарубіжними партнерами.

Велика заслуга Дмитра Марковича в тому, що Фонд „Хесед Дорот” бере участь у

волонтерському русі в Черкасах. Це допомога переселенцям з інших областей України, хворим і незахищеним людям, піклування про дітей. Все це доводить, що єврейська община Черкас є невід'ємною частиною народу України.

Впевнений, що світлий образ Дмитра Марковича Співаковського надовго залишиться в пам'яті багатьох людей. Хай буде пам'ять його благословенна!